

ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЩОДО СТВОРЕННЯ ГРОМАДСЬКИХ ПАСОВИЩ

ТУЛІНА Е.Є., кандидат юридичних наук, асистент кафедри екологічного права, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого (м. Харків)

Передусім слід відмітити, що питання відведення земель під пасовища і сіножаті врегульовується Земельним та Лісовим кодексами України тощо.

Так, ст. 34 Земельного кодексу України (далі – ЗК України) встановлено, що громадяни можуть орендувати земельні ділянки для сінокосіння і випасання худоби, а органи виконавчої влади чи місцевого самоврядування, у свою чергу, можуть створювати на землях, що перебувають у власності держави чи територіальної громади, громадські сіножаті і пасовища [1].

Крім того, на сьогодні в Україні діє програма підтримки тваринництва [2].

Однак на практиці все не так просто. Отримати ділянку для випасу худоби під громадське пасовище майже неможливо, оскільки значна частина земель,

придатних для цих потреб, розташована поза межами населених пунктів, а органи місцевого самоврядування не мають відповідних повноважень щодо розпорядження ними. Як наслідок, і реалізація згаданої програми є частково неможливою.

Зупинимося на цьому детальніше. Згідно зі ст. 122 ЗК України повноваження щодо передачі у власність або у користування земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності покладено на центральний орган виконавчої влади з питань земельних ресурсів у галузі земельних відносин та його територіальні органи [2]. Проте наведена норма є загальною.

Землевпорядні і процедурні аспекти створення громадських пасовищ передбачені лише рекомендаційним актом – Рекомендаціями щодо створення поблизу населених пунктів із земель запасу й резервного фонду громадських пасовищ для випасання худоби, затвердженими наказом Держкомзему “Про затвердження рекомендацій щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки” від 30.12.1999 р. № 130127 [5].

Так, громадяни, які бажають створити громадське пасовище, повинні звернутися з розробленим Положенням про громадські пасовища до місцевої ради з клопотанням про створення громадського пасовища, відповідно до якого приймається рішення. Органи місцевого самоврядування (або уповноважена особа) звертаються до розпорядника земель (територіального управління Держгеокадастру) із клопотанням про надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення відповідної земельної ділянки тощо.

На сьогодні розроблено та зареєстровано Верховною Радою України законопроект № 4355 “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель” [4]. Так, безпосередньо цим законопроектом пропонується ввести зміни до частини другої ст. 34 ЗК України, виключивши слова «Органи виконавчої влади та».

Крім того, пропонується передати сільським, селищним, міським радам повноваження з розпорядження землями державної власності за межами населених пунктів, в тому числі щодо земель сільськогосподарського призначення державної власності (до яких також належать пасовища), тобто йдеться про делеговані повноваження.

На нашу думку, такі пропозиції є досить слушними, оскільки на сьогодні існує проблема щодо створення громадських пасовищ на землях сільськогосподарського призначення, бо більшість придатних для використання з цією метою ділянок перебуває саме в державній власності, а порядок їх надання громадянам дещо ускладнений.

На наш погляд, необхідно також внести зміни й до ЗК України, оскільки існуючі проблеми на місцевому рівні можуть ефективно вирішуватися лише в разі розширення повноважень органів місцевого самоврядування.

Крім того, доцільно розробити й прийняти підзаконний нормативно-правовий акт, положення якого конкретизуватимуть повноваження органів місцевого самоврядування й регламентуватимуть порядок створення громадських пасовищ.

У цьому акті також мають бути передбачені повноваження щодо регулювання діяльності з відновлення, захисту й сталого використання пасовищ, створення умов для збільшення продуктивності пасовищ і збереження складу рослинних угруповань протягом тривалого періоду часу, як це, наприклад, передбачено в правових актах деяких інших країн [3].

Список використаних джерел:

1. Земельний кодекс України : від 25.10.2001 р., № 2768-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.
2. Про затвердження розподілу бюджетних коштів, передбачених за КПКВК 2801540 «Державна підтримка галузі тваринництва» [Текст]. – Міністерство аграрної політики та продовольства України, 2016. – № 498. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/ministry?nid=22892>.
3. Положення о пастъбе и сенокосении: постановление, утвержденное правительством Молдовы № 667 от 23.07.2010 г. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view= doc&id=335434&lang=2>.
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель : законопроект

№ 4355 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58610.

5. Рекомендації щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки : затв. наказом Держкомзему України від 30.12.1999 р., № 130 // Землевпоряд. вісн. – 2000. – №1. – С. 33–34.